

KRITIKA CHATGPT:

UMĚLÁ INTELIGENCE JAKO ZABIJÁK PRACOVNÍCH MÍST?

SEBASTIAN HENNEKE

O přínosech umělé inteligence bylo v posledních letech napsáno mnoho. Její využití v reálném životě však zatím nebylo příliš přesvědčivé, jako například automatizování hlasových botů na telefonní lince. Málodky se jim podaří vyřešit problémy bez lidské pomoci. S aplikací ChatGPT je nyní poprvé k dispozici software, který překvapí svými znalostmi a jazykovými schopnostmi. Nástroj je od konce listopadu online v beta verzi. Pro jeho používání je třeba si vytvořit účet – zatím je tento přístup zdarma. Poté můžete podobně jako ve vyhledávači zadávat otázky nebo zahájit konverzaci.

ChatGPT odpovídá během několika sekund. Nabídka funkcí je značná: během několika okamžiků lze shrnout celé knihy, napsat básně na libovolné, byť i obskurní téma, nebo dokonce vytvořit kódy pro aplikace. Technologie, která za ním stojí, byla „nakrmena“ neuvěřitelným množstvím dat – například z Wikipedie a programátorského portálu Github. Zatím se na celém světě zaregistrovalo více než 100 milionů lidí.

Díky jazykovému softwaru ChatGPT mohou všichni uživatelé internetu poprvé vyzkoušet umělou inteligenci. Možnosti využití se zdají být neomezené. Objevuje se však i kritika: Proč mohou mocné korporace vydělávat ještě více peněz na znalostech, které vědci, novináři nebo programátoři vymysleli, otestovali, zapsali nebo uložili? A mimo to: Jaká pracovní místa a obchodní modely jsou nyní ohroženy?

Zabiják pracovních míst, nebo zvýšení produktivity?

Na místě je však opatrnost. Na internetu se objevují zprávy o chybách a nepravdivých tvrzeních. Před tím varují i tvůrci softwaru. Obecně platí, že společnost Open-AI, která ChatGPT vyvinula, je opatrná a předem pojmenovává slabiny. Například znalosti ChatGPT končí v prosinci 2021, takže nástroj neví o ruské agresi na Ukrajině.

Na sociálních sítích se nyní řeší otázka, pro koho může software představovat existenční hrozbu. Podle některých by se to mohlo v určitém okamžiku dotknout novinářů, copywriterů a autorů. Zpochybňuje se smysluplnost domácích úkolů a seminárních prací a diskutuje se také o konci nadvlády Googlu na internetu.

Mezitím tento gigant mezi vyhledávači zveřejnil plány na vlastního jazykového bota – pravděpodobně dříve, než bylo plánováno, protože ChatGPT získal během několika měsíců několik milionů uživatelů. Od února je navíc ChatGPT integrován do vyhledávače Bing společnosti Microsoft a poskytuje podporu při zodpovídání dotazů. Nástroj Googlu má v budoucnu běžet pod názvem Bard.

Umělá inteligence, vyhledávače a architektura internetu

Pro online editory a optimalizátory vyhledávačů by to byla obrovská výzva. Pokud by totiž bot Googlu nebo Microsoftu odpovídal na všechny otázky, ať už jakkoli podrobně, přímo ve vyhledávači, bylo by mnohem méně důvodů navštěvovat webové stránky médií, firem, církví, blogerů, sdružení, stran nebo i odborů. Celou architekturu internetu by tak čekal obrovský převrat. Stávající monopoly na síti by se ještě více rozšířily.

Společnost Microsoft, která vlastní akcie společnosti stojící za ChatGPT, chce v budoucnu bota integrovat do produktů Office. Přínos například ve Wordu by byl obrovský – obchodní dopisy, žádosti, tiskové zprávy nebo seminární práce by pak už nedaly velkou práci.

Kdo přijde o práci?

Oblíbenou hrou je zeptat se samotné umělé inteligence, ve kterých odvětvích je nyní riziko ztráty zaměstnání nejvyšší. Stroj však zůstává diplomatický a povrchní. Na

otázku „Přijdou kvůli vám lidé o práci?“ ChatGPT sám odpovídá: „Jako umělá inteligence (AI) a automatizovaná technologie mohu pomoci automatizovat a zlepšit některé úkoly a procesy. To může vést k tomu, že se některá pracovní místa stanou díky automatizaci nadbytečnými. Existuje však také mnoho způsobů, jak může umělá inteligence a automatizovaná technologie vytvářet nová pracovní místa a doplňovat stávající pracovní místa.“

Ekonomové jsou ohledně vyhlídek méně pozitivní. Anton Korinek, pracovník think tanku Brookings, který má na Oxfordské univerzitě na starosti umělou inteligenci, na serveru Spiegel Online říká: „Pokrok v oblasti strojového učení je nyní tak rychlý, že se svět musí připravit na scénář, kdy lidská práce již nebude z velké části potřeba.“ A ekonom Tylor Cowen varuje: „Technologie jako ChatGPT zásadně změní ekonomiku. Zlepšují se tak rychle, že nelze ani říci jak.“

Imitace, nebo originál?

Schopnost učit se ze zkušeností je samozřejmě obrovská. ChatGPT se nejen učí, aby se zlepšil jako celek, ale také dokáže přijmout jazykový styl příslušného uživatele. To nutí lidi, kteří sami vytvářejí texty, hledět do budoucnosti spíše pesimisticky. ChatGPT otevřeně přiznává: „Ano, dokážu rozpoznat a přizpůsobit se jazykovému stylu svých uživatelů, pokud je to v rámci mého programování a tréninku.“

Na místě je mnoho otázek a je důvod být kritický. Jak to je vlastně v tomto případě s duševním vlastnictvím? Vždyť stroj čerpá ze znalostí, které autoři, vědci, wikipedisté nebo programátoři vymysleli a uložili na

papír nebo do souboru. Velké korporace nyní na těchto znalostech vydělávají ještě více peněz. ChatGPT zatím nezná své zdroje. A když se ho na ně zeptáte, informace a odkazy jsou často chybné, nebo dokonce vymyšlené. Zdá se, že citace jako novinářský nebo vědecký důkaz už pro chatboty neplatí.

A co transparentnost? Jak se čtenáři webových stránek nebo příspěvků na sociálních sítích v budoucnu dozvědí, zda text napsala umělá inteligence, člověk, nebo obojí? Sociální sítě jsou již nyní plné polopравd a lží. A dále: Kdo má autorská práva na uměle generované texty – Microsoft, Google, nebo uživatel internetu? Před politikou, byznysem, médií a společností nyní stojí mnoho otázek.

Společnost v beta testování

Politici a soudci každopádně příliš dlouho sledovali, jak se lidé radikalizují kvůli falešným zprávám na sociálních sítích. Při zavádění umělé inteligence nesmí stát opět roky čekání, než začne chránit společnost před změnami ohrožujícími systém. Ke korporacím je třeba přistupovat jako k odpovědným a hnát je k odpovědnosti od samého počátku.

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Autor je redaktor německého odborářského média Gegenblende. Tam v únoru 2023 vyšel německý originál textu.

